

REGLUR

um Hugvísindastofnun Háskóla Íslands.

1. gr.

Almennt.

Hugvísindastofnun Háskóla Íslands er vísindaleg rannsóknastofnun sem starfrækt er af Háskóla Íslands.

Stofnunin heyrir undir hugvísindadeild og er vettvangur rannsókna- og þróunarstarfs á fræðasviðum deildarinnar. Hún starfar samkvæmt reglum sem háskólaráð setur að tillögu deildarfundar (sjá 11. gr.)

2. gr.

Hlutverk.

Hlutverk Hugvísindastofnunar er:

- a) að vera samstarfsvettvangur rannsókna í hugvísindadeild, annast sameiginlegt skrifstofuhald aðildarstofnana og þjónustu við þær (sjá 4. gr.),
- b) að standa fyrir þverfaglegum rannsóknaverkefnum, oft tímabundnum, sem vinna má að í sérstökum rannsóknastofnum sem heyra undir stofnunina (sjá 4. gr.),
- c) að sjá um árlegt hugvísindaping í samráði við hlutaðeigandi aðila,
- d) að veita nemum í rannsóknanámi aðstöðu og búnað til rannsókna,
- e) að veita stúdentum hjálfun og reynslu í vísindalegum vinnubrögðum með því að gefa þeim kost á að stunda rannsóknir,
- f) að skapa rannsóknaraðstöðu fyrir gistiprófessora, sérfræðinga og unga vísindamenn eftir því sem unnt er,
- g) að gangast fyrir ráðstefnum, málstofum og hvers kyns annarri starfsemi á fræðasviði deildarinnar,
- h) að sinna þjónustuverkefnum á fræðasviði deildarinnar,
- i) að veita aðstoð og þjónustu við bókaútgáfu og sjá um útgáfu þverfaglegra rita, t.d. í samvinnu við Háskólaútgáfuna,
- j) að hýsa (tímabundin) rannsóknaverkefni á vegum deildar, einstakra rannsóknastofnana eða einstaklinga sem eiga aðild að stofnuninni (sjá 5. gr.), eftir því sem aðstæður leyfa.

Öllum þessum verkefnum skal stofnunin sinna í samvinnu við hlutaðeigandi rannsóknastofnanir og stofur, eftir því sem við á.

3. gr.

Aðstaða.

Háskóli Íslands lætur stofnuninni í té starfsaðstöðu, svo sem húsnæði og búnað eftir því sem kostur er.

Stofnunin veitir þeim kennurum deildar sem þess óska svo og öðru starfsliði skv. 9. gr. aðstöðu og nauðsynlegan búnað til rannsókna eftir því sem unnt er. Slík þjónusta er háð samþykki stjórnar hverju sinni. Stofnunin skal leitast við að uppfylla þær kröfur um gæði og afköst sem hugvísindadeild setur henni.

4. gr.

Skipulag stofnunarinnar.

Innan Hugvísindastofnunar starfa fimm aðildarstofnanir:

1. Bókmenntafræðistofnun,
2. Heimspækistofnun,
3. Málvísindastofnun,
4. Sagnfræðistofnun,
5. Stofnun Vigdísar Finnbogadóttur í erlendum tungumálum.

Þessar stofnanir (rannsóknastofur) eru faglega sjálfstæðar og starfa samkvæmt reglum sem stjórn Hugvísindastofnunar og deildarfundur samþykkja. Til viðbótar þessum stofnunum getur stjórn Hugvísindastofnunar ákveðið að koma á fót rannsóknastofum til að sinna þverfaglegum rannsóknaverkefnum, samkvæmt starfsreglum sem stjórnin setur þeim. Með sama hætti getur stjórnin ákveðið að leggja niður slíka rannsóknastofu, t.d. þegar því rannsóknaverkefni er lokið sem stofunni var ætlað að sinna eða ef fé fæst ekki lengur til starfsemi hennar. Slíkar ákvarðanir eru háðar staðfestingu deildarráðs. Ef deildarráð staðfestir ekki ákvarðanir stjórnar um að stofna eða leggja niður stofu, skal málinu vísað til deildarfundar.

Forstöðumaður rannsóknastofu skal vera úr hópi fastra kennara (prófessora, dósentar, lektora, aðjunkta).

Hugvísindastofnun rekur sameiginlega skrifstofu fyrir rannsóknastofnanir og rannsóknastofur innan hugvísindadeildar. Skrifstofunni er stjórnað af verkefnisstjóra í samráði við formann stjórnar Hugvísindastofnunar en rekstur hennar heyrir undir skrifstofustjóra hugvísindadeildar. Starfi fleiri en einn starfsmaður á skrifstofu stofnunarinnar skulu þeir skipta með sér verkum í samráði við stjórn stofnunarinnar og skrifstofustjóra deildarinnar.

5. gr.

Aðild.

Aðild að Hugvísindastofnun, og einhverri þeirra stofnana sem um getur í 4. gr., eiga: Próffessorar, dósentar, lektorar (þ.m.t. erlendir sendikennarar) og aðjunktur við hugvísindadeild, sem og stundakennarar á föstum samningi við deildina, ásamt skrifstofufólki. Einnig aðrir sem stjórn veitir starfsaðstöðu, svo sem gistikennarar, sérfræðingar, nýdóttorar og framhaldsnemar.

Þeir sérfræðingar, nýdóttorar og doktorsnemar sem fá aðstöðu hjá Hugvísindastofnun til eigin rannsókna teljast styrkþegar stofnunarinnar. Auk þeirra sem greinir í 1. mgr. geta aðrir fræðimenn, innan eða utan Háskólans, tengst einstökum rannsóknastofum stofnunarinnar. Slík tengsl við rannsóknastofu fela ekki í sér sjálfkrafa aðild að Hugvísindastofnun.

6. gr.

Stjórn.

Stjórn Hugvísindastofnunar er skipuð átta mönnum eins og hér segir:

- a) fulltrúum aðildarstofnananna fimm (sbr. 1. mgr. 4. gr.) og skulu þeir valdir á fundi hlutaðeigandi stofnana,
- b) einum fulltrúa stúdenta úr hópi nemenda í doktorsnámi í hugvísindadeild, kosnum á deildarfundum til eins árs, og einum fulltrúa nýdóttora, sem þeir tilnefna til eins árs,
- c) formanni sem deildarfundur kys til þriggja ára.

Falli atkvæði jafnt á stjórnarfundum ræður atkvæði formanns. Formaður skipuleggur starf stofnunarinnar í samvinnu við stjórn, ber ábyrgð á stofnuninni og kemur fram fyrir hennar hönd.

7. gr.

Stjórnarfundir.

Formaður stjórnar boðar stjórnarfundum bréflaga, eða í tölvupósti, með þriggja daga fyrirvara. Fundarboð skal greina frá dagskrá fundar.

Skyld er að boða stjórnarfundum óski tveir eða fleiri stjórnarmenn þess. Sama gildir ef forseti hugvísindadeildar eða rektor ber fram slíka ósk og hafa þeir þá málfrelsi og tillögurétt á fundinum, en ekki atkvæðisrétt.

Falli atkvæði jöfn á stjórnarfundum ræður atkvæði formanns eða þess sem gegnir formannsstörfum. Halda skal gerðabók stjórnar og skulu staðfestar fundargerðir færðar í hana. Afrit fundargerða skulu send deildarmönnum.

8. gr.

Verkefni stjórnar.

Stjórnin tekur allar stefnumarkandi ákvarðanir fyrir stofnunina. Stjórnin sker úr vafaatriðum sem upp kunna að koma og varða innri starfsemi stofnunarinnar.

Stjórnin ber ábyrgð á fjármálum hennar gagnvart deild, samþykkir rekstrar- og fjárhagsáætlun og gerir tillögu til deildar um fjárveitingar og skiptingu þeirra ásamt skiptingu annarra tekna.

Stjórnin gerir tillögu að samþykktum um þjónusturannsóknir sem háskólaráð staðfestir.

Stjórn efnir til ársfundar með starfsmönnum og styrkþegum stofnunar. Fundinn skal að jafnaði halda á fyrsta ársfjórðungi, og leggja þar fram ársskýrslu, fjárhagsáætlun ársins og fjárhagsyfirlit síðasta árs. Ársfundur er jafnframt vettvangur umræðu um rekstur og starfsemi stofnunarinnar og um rannsóknastefnu deildarinnar. Ársfundinn sitja þeir sem aðild eiga að stofnuninni, sbr. 1. mgr. 5. gr., sem og gestir.

Stjórn Hugvísindastofnunar gegnir hlutverki vísindanefndar hugvísindadeildar.

9. gr.

Starfslið.

Verkefnisstjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri stofnunarinnar, í samráði við formann stjórnar og skrifstofustjóra deildar, og sér um framkvæmd á þeim málum, sem stjórnin felur honum, sbr. lokamálsgrein 4. gr.

Stjórn Hugvísindastofnunar er heimilt að ráða framkvæmdastjóra. Framkvæmdastjóri kemur þá fram fyrir hönd stofnunarinnar, annast verkstjórn á skrifstofu o.s.frv. samkvæmt erindisbréfi sem rektor setur að tillögu stjórnar stofnunarinnar.

Um ráðningu annars starfsfólks fer eftir ákvæðum sameiginlegra reglna fyrir Háskóla Íslands. Skrifstofustjóri hugvísindadeildar fer með ráðningarmál í umboði stjórnar stofnunarinnar.

10. gr.

Fjármál o.fl.

Tekjur Hugvísindastofnunar Háskóla Íslands eru eftirfarandi:

- a) framlag frá hugvísindadeild,
- b) styrkir til einstakra verkefna,
- c) greiðslur fyrir þjónustustarfsemi,

- d) tekjur af útgáfustarfsemi,
- e) aðrar tekjur, t.d. framlög frá Háskóla Íslands, styrkir frá hinu opinbera eða einkaðilum, gjafir og framlög úr ríkissjóði eftir því sem kveðið er á um í fjárlögum.

Reikningshald stofnunarinnar skal vera hluti af reikningshaldi Háskólans undir umsjón skrifstofustjóra hugvísindadeildar. Fjárhagsáætlun skal kynnt og lögð fram til samþykktar á deildarfundum.

Afli starfsmenn rannsóknastyrkja til að vinna að verkefnum á vegum Hugvísindastofnunar eða einhverrar af þeim rannsóknastofnunum sem heyra undir hana, skal gera samning við stjórnanda verkefnisins um hlutdeild Hugvísindastofnunar og hlutaðeigandi rannsóknastofnunar í styrknum vegna kostnaðar við stjórnun og þjónustu, ef um slíkt er að ræða. Sama gildir um þjónustuverkefni sem eru unnin á vegum Hugvísindastofnunar eða rannsóknastofna innan hennar.

Hugvísindastofnun, stofum hennar og stofnunum sem innan hennar starfa, er heimilt að taka að sér þjónustuverkefni gegn gjaldi. Þjónustuverkefni skulu að jafnaði tengjast rannsóknum, kennslu eða endurmenntun við hugvísindadeild. Þjónustuverkefnum Hugvísindastofnunar geta kennarar og sérfræðingar hugvísindadeildar sinnt eða starfsmenn sem ráðnir eru sérstaklega til slíkra verkefna. Hugvísindastofnun greiðir í Rannsóknasjóð Háskóla Íslands ákveðið hlutfall af öllum tekjum af þjónustuverkefnum samkvæmt nánari ákvörðun háskólaráðs. Að öðru leyti fer um þjónusturannsóknir samkvæmt samþykkt stjórnar stofnunarinnar sbr. 3. mgr. 8. gr.

Veiti Hugvísindastofnun þjónustu í frjálstri samkeppni við atvinnustarfsemi annarra aðila skal sú starfsemi stofnunarinnar afmörkuð frá öðrum rekstri. Gæta ber að þeim ákvæðum samkeppnislaga sem banna niðurgreiðslu samkeppnisrekstrar með opinberu fé. Um stjórnunar- og aðstöðugjald af sértekjum fer eftir ákvæðum 72. gr. reglna fyrir Háskóla Íslands.

11. gr.

Reglur þessar, sem háskólaráð hefur sett að fenginni tillögu hugvísindadeildar og á grundvelli heimildar í 2. mgr. 9. gr. laga nr. 41/1999 um Háskóla Íslands, sbr. 27. gr. sameiginlegra reglna nr. 458/2000 fyrir Háskóla Íslands, öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi reglur nr. 825/2001, um Hugvísindastofnun Háskóla Íslands, sbr. 1. mgr. 130. gr. reglna nr. 458/2000.

Háskóla Íslands, 24. mars 2006.

Kristín Ingólfssdóttir.

Þórður Kristinsson.